

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre
Félévre
Negyedévre
Egy órára

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: KOHANYI GYULA.
Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési díj:

Negy házasos petit sorért 5 kr. Nagyobb hirdetéseknek külön díjtétel van. Helyi hirdetéseknek külön díjtétel van. Helyi hirdetéseknek külön díjtétel van.

Bicskások parlamentje.

Debreczen, nov. 26.

Eszünkbe jut az idejét múlt betyár-romantika, Petőfi «Szilaj Pistá»-ja:

Zsivány leszek, zsivány utonálló,
Véges végül bitófa czifrázó.

Szólt s kivéve zsebéből bicskáját.
A bicska a vadász szívének ment stb.

Eltűnt boldog idők! sóhajtoznak a betyár-világ szenvedélyes kedvelői; minálunk már kiveszett a bicskások utolsó sarjadéka is. A bicska elvesztette régi regényes jellegét; nem a hajdani betyár-virtus ragyogó symboluma többé, hanem lesüllyedt jámbor evő-eszközzé s valamire való ember csak akkor szólítja elő minálunk a csizmaszár mellől, vagy a kis lajbizsebéből, ha egy kis paprikás szalonnát akar vele kanyarítani a ropogós karéj-kenyér mellé. Mert az már csak evvel gusztus.

Sőt valóságos játékszerré alacsonyodott nálunk az egykor oly hatalmas jelentőségű bicska; iskolás gyerekek dícselkednek vele:

Van nekem egy bicsakom,
Ha akarom: kicsapom.

S ime, a lejárt, a letűnt, a szerepét lejátszott bicska ismét feltűnik a láthatáron; és pedig nem mint a betyár-világ

vérengző szerszáma, hanem mint az osztrák parlamentarizmus egyik legújabb fegyvere, a melylyel érvek hiányában az osztrák képviselő urak egymást kapacizálni igyekeznek.

Valóban épületes látvány, mikor a mi monarchiánk másik államának műveltségökre annyira büszke törvényhozói a törvényhozás termében egymást püfölik, pofozzák, tépik, cibálják; az elnök kezéből háromszor egymás után kiragadják az elnöki méltóság jelvényét: a csengettyűt; magát az elnököt — ki vasráccsal igyekszik megóvni magát a derék törvényhozók garázdaságaitól — földhöz teperik, kidobják — a ki aztán gyáván megmenekül — s az általános verekedés még nagyobb élénkítésére fellép a régi bakonyi zsiványok s bicskái kapcabetyárok fegyvere: a bicska, s a képviselő urak ott a törvényalkotás díszes termében egymást késelik.

Fényes elégtétele ez undorító látvány a magyar függetlenségért küzdő közjogi ellenzéknek. Azt szokták a mi mameluk ellenfeleink kedvteléssel mondogatni, hogy: nem tudunk mi a magunk lábán megállani; szükségünk van nekünk a hatalmas osztrák szomszéd szövetségére.

Hát ez az a híres, hatalmas osztrák szomszéd? A civilizációban annyira előre haladt náció, a melynek kegyéért

annyira esengenek a mameluk tábor főkolompósai?

Ez a háboruban hátát mutogató, békében bicskázó rakonczatlan, nevelletlen csürhe? Ez az egymás szakálát ránczigáló, ordító szedett-vedett cselék.

És alkotmányosság-e az, a mely ily jeleneteket produkál? Ha elfogadják is — valami csellel vagy erőszakkal — a provizoriumot: tarthatjuk-e mi azt olyannak, mint a mely alkotmányos formák között jött létre; s megfelel annak a kívánalomnak, melyet az az általunk egyébként perhorreskált 1867. XII. tcz. conditio sine qua non gyanánt jelöl meg.

A mi Ausztriában ez idő szerint végbe megy: az az anarchia. Ily viszonyok között nincs más hátra, mint ervényt szerezni a magyar közjog alap-törvényeinek a magok teljességében.

Szakítsuk szét azt a gyűlölt köteleket, mely létrehozatalát úgy sem a magyar nép szabad és független elhatározásának köszönheti, mert azt csakis a hosszú sanyargatás folytán való kimerültség és az állambölcsességnek nevezett jog-elakuvás volt képes nemzetünkre reá erőszakolni.

Ha az osztrákoknak nem kell, mi se ragaszkodjunk tovább e természetellenes egyességhez, mely nekünk csak

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

A végzetes löhere.

Irta: NIMEN.

A Starda 11. Juniu hosszú egyenes utca, alacsony, földszintes külvarosi házakkal, fakertéssel körülvett kertekkel és udvarokkal, melyekben nagyobb részt görög származású kőfaragók kökeresztjei fehérlenek, mintegy jeleül annak, hogy ez a hosszú utca a temetőbe visz. A temetőbe és a román főváros második pályaházához, a S a r a F i l a r e t h e z.

Szóval csupa utas embernek szolgál, mért is nagyon zajos utca ez, főleg a vége, a vasút felé; ott szorosan követik egymást a kis kerti vendéglők, hol nyarón vag élet van és ahová őszel mustot inni járnak holmi kis kereskedők és apró hivatalnokok. A kereskedő segéd, a fiatal deák idehozza vasárnaponként szive hölgyét a kis varróleányt, az árusó és a szegény leányok, kik egész heten át dolgoznak, vidám kacagással töltik be a kis kertek repkényes lugasait, piros ajkuk möhön szüresőli a savanyu bort vagy édes mustot és apró hegyes fogait belemélyesztik a fehérre surolt fatányérokon szolgált nyáron sültbe avagy a carnat nevű kolbászba, mely igen népszerű étel Bakarestben, ezek a kis kertek is főképen erről híresnek.

Ejféltaj, mikor a kis világ már aludni

megy, de főleg hétköznapokon gyakran más vendégek is kerünek azonban ezekbe az apró lugasokba. A híge-life ösmert férfi alakjai, kik rajzózó szépeikkel jönnek ide vacsorálni, vagy kikapós uri asszonyok, a kik titkos séta-kocsizásait után betérnek egy-egy felőrára és grisetek módjára vígan isszák a korcsmai bort, csakhamar eltelve a ritkán élvezett szabadság reszegtő mámorával.

Ime, a kert legsötétebb zugában, a repkényvel sűrűn befutott lugasban most is mulat egy efféle pár. — Az asszonyon egyszerű öltözete daczára meglátszik, hogy a legelőkelőbb tarsiához tartozik. Fekete nagy szalma kalapja felig efedi az arcát, szája kicsi piros es érzéki, aranyzóke hajfürtjeit megvilágítja a kerti lámpás pislogó gyertyája és hófehér ujjain, amint a durva veres abroszon kenyérmorzákkal babrál, nagy értékű gyémántok villannak meg. Kisérője meg egészen fiatal ember, naiv, lelkes tekintetű szemmel, imáddal néz az asszonyra és koronként bátorlatlanul szorítja meg puha keskeny kezét.

— Ide máskor is eljöhetünk — avarod Dimitri? kéri a nő szerelmesen pillantva a fiatal ember szemébe.

— Még kérdezheted? — felelé amaz szerelmesen ajkához vonva az asszony kezét. — Hiszen tudod, csak akkor vagyok boldog, ha veled lehetek, ha látlak! Mit szenvedek, ha távol vagy tőlem, nem is képzeled! Ilyenkor csak reád gondolok, folyton reád és gyötör a féltékenység, a vágy utánad.

— Nem szabad így beszélned — felelt az asszony, kezét visszavonva. — Szeress, szereas nagyon, forrón, de e szerelem ne okozzon neked gyötrelmet, csak édes perczeket.

— Könnyű ezt mondanod, de akkor ki kellene törölőm emlékeimből, hogy férjed van, hogy Bukarést legszebb, leghódítóbb asszonya vagy, hogy nem vagy egészen az enyém.

— Ismét ez a hang, Di nitri? Mit akarsz még? Szeretlek, tied vagyok és a mikor csak tehetem — együtt vagyunk.

A fiatalember válaszolni akart, de az asszony nyakába borult, magához húzta a fejét és csókokkal zárta le az ajkat. Bizton tehettek, a lugas sűrű volt, senki oda be nem láthatott.

Igen szép este volt ez, ám az asszony előbb akart haza érkezni az uránál — sietnie kellett tehát, — s így a pástoróra hamar lejárt.

Dimitri a pinzcért hívta.

— Doamna! — kiáltta egyszerre ijedten az asszony — elvesztettem a pénztárczám!

Dimitri sértődve válaszolt:

— Csak nem képzeled Ninette, hogy veled akarom kifizettetni a vacsorámat?

— Bolond fiu — mondá izgatottan az asszony hiszen ez egyre megy, de nincs meg a pénztárczám! Jer keressük, meg kell találnunk, nem hagyhatom a kedves pénztárczám.

anyagi romlásukat s erkölcsi szegénységet okozza.

Hagyjuk magukra a bicskások táborát; mert akárhogy szurkálják is egymást elvakult dühökben ez idő szerint, de mégis csak azt szeretik ők legjobban, ha minket nyuzhatnak azzal az osztrák bicskával.

Itt az ideje, hogy a körműkre kopintsunk a bicskásoknak!

Benedek János.

BELFÖLD.

A delegációk.

A hadügyi albizottság tegnap befejezte tanácskozásait. Az ülésen, mely d. e. 10 órakor kezdődött, jelen voltak Szél Kálmán elnöke alatt a közös kormány részéről Krieghammer Ödön hadügyi miniszter, Kállay Béni közös pénzügyminiszter. — a magyar kormány részéről Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter.

Napirenden a rendkívüli szükséglet volt. Ennél tüzetesebb viták fejlődtek ki, miután Münnich Aurél előadó pontnál kimerítő indoklást terjesztett elő.

A tabori ügyek javítására kért 400 000 forintnál Bolgar Ferencz kérde, hogy ez miben áll és vajon azok a hírek, melyek nagyobb összegekről szóltak és a közvéleményt nyugtalanították megfelelnek-e a valóságnak, vagy nem?

Krieghammer hadügyi miniszter erre kijelenté, hogy a tabori ügyek átalakítása azért szükséges, mert ezzel jelenték nyen nagyobb tűzgyor-ság érhető el.

A kéréspárok beszerzésénél Miklós Ödön kérdezte, hogy miután Magyarországon is van már kéréspárgyar, történetek-e ott megrendelések.

Krieghammer hadügyi miniszter azt a felvilágosítást adta, hogy igenis egy párt kipróbálásra onnan is vettek és mos folynak azok a kísérletek.

Az erődítési intézkedésekre vonatkozó szükségletnél hosszabb, bizalmas természetű vita fejlődött ki, a melynek folyamán a közös hadügyi miniszter és hadmérnöki kar főnöke adtak tüzetes fölvilágosításokat, mire a bizottság elfogadta.

A tüzérhadapród iskolának építésének ügyénél Bolgar Ferencz megjegyzi, hogy igen kívánatos volna a hadapródiskolát Magyarországra atteni.

Erre Krieghammer megjegyzi hogy az új kadétskola helyére vonatkozólag az lez irányadó, hogy a tanításra szükséges kellő tüzérségi anyag hozzáférhető legyen, mire az albizottság bele nyugodott abba, hogy a hadapród iskola mégis csak A u s z t r i á b a n építtessék.

A többi czimek változatlanul fogadtattak el.

Erre Szél elnök elismerő szavakban emlékezett meg a bizottsági tagok részvételéről és köszönetet mondott a hadügyi miniszternek.

Az albizottság az elnök életetésével osztott szét és a jelentés hitelesítését a vasárnap déli 12 órakor tartandó ülés napirendjére tűzte ki.

Az első teljes ülés a jövő hétfőn lesz.

A magyar delegáció hétfőn, f. hó 29-én tartandó teljes ülésében a pénzügyi és a tengerészeti, szerdán, december 1-én a külügyi és pénteken, december 3-án a hadügyi albizottság jelentéseit veszi tárgyalás alá.

A h-dorogi magyar püspökség a képviselőházban.

A képviselőház tegnapi ülésén Rátka y László, a f. g. és 48-as párt kiváló tehetségű tagja, a töle megszokott lelkes és hazafias hangon interpellálta a közoktatási minisztert a Hajdu Dorogon felalítandó magyar püspökség ügyében.

Interpellációjában (vagy a mint ő magyárosan nevezte: nyilvános kérdés-ében) kifejtette, hogy tisztában van azzal, miszerint az ily kérdések nagyon nehezen rendeződnek s hogy hosszú idő kell, míg megérelelődnék.

Azt is kifejtette, hogy egyáltalában nem barátja annak, hogy a felekezeti kérdések a Ház elé hozassanak; ezt csak a legtrikább esetben tartja megengedhetőnek. — De ezt a kérdést épen azok közé sorozza, melyek megengedők, sőt megkövetelik, hogy a Ház elé hozassanak. (Helyeslés a szélsőbalon.)

A g. katolikusok az egyház szertartásainak régi, idők óta az ó-szlav nyelvet használják. Bar a kath. egyház mindig törekedett

a nyelvbeli egységre, de ezt keresztülvinni soha sem tudta és kivált a szlav népek meg Cirill és Method idejében kivételesen megengedte az ó-szlav nyelv használatát.

Kétségtelen, hogy annak meghatározása, hogy valamely felekezet szertartását mely nyelven tartja, tisztán a felekezet belügye, de ha tekintetbe vesszük, hogy a magyar nyelvről van szó, hogy szó van 200.000 magyar lélek ügyéről, hogy a magyar nyelv a magyar állam egyik leghatalmasabb kifejezője, hogy e nyelvkérdés éppen azokban a vármegyékben merül fel, melyek nyelv tekintetében nem egészen a mieink: akkor tisztában leszünk azzal hogy ez nem vallási kérdés (Ugy van a szélső baloldalon), hanem a magyar nyelv és vele a magyar nemzet ügye.

Az érdekelt görög-katolikusok 50. sőt 100 éve, hogy ezt a kérdést fölvetették, de különösen, hogy a közelebbi időkre menjek vissza — 1873-ban H. Dorogon nép-ülést tartottak, mellynél egy bizottságot küldöttek ki, hogy ez a bizottság a magyar görög-kath püspökségnek H. Dorogon leendő felállítására iránt kérelmezzon. De csupán püspöki közhelynökséget nyertek, ami azonban a liturgia ügyét előbbre nem vitte. E kérdés 1883-ban törvényhozás tárgyát is képezte és a törvény meggyásából az akkori miniszter, Trefort, kiesz-közölte a király engedélyét arra, hogy az előzetes lépéseket e kérdésben megtehesse.

Az ügy azután ismét elaludt s csak ez év január 30-án tárgyalattat a házban egy kérvény kapcsán, a vallás és közoktatásügyi miniszternek akkori fellete egészen világosnak és határozottan nem mondható. A miniszter kijelentette, hogy a kormány feladatát és kötelességét e kérdésben teljesen tisztán látja és hatáskörének korlátai közt kivan maradni, azonban mint a válasz későbbi részében látja, a miniszter arra az állápontra helyezkedett, hogy ő sem kezdeményezőleg sem informative e kérdésben állást nem foglalhat.

Valóban megható ha nezzük öme görög kath. honpolgároknak azt az állhatatosságát, kitartását és türelmét, hogy vallási kérdéseiket össze kapcsolva a hazaszeretet kérdéseivel, századokon át fo yvást felvették. (Felkialtasok a szélsőbaloldalon: Éljenek!) E valóban megdöbentő az a közöny sőt ridegség, melyvel e kérdés a kath. főpapágnál, a kormánynál és magánál a háznál is találkozunk.

Beterjeszti interpellációját.

mat; Parisban vettem a Palais-Royalban és nagyon, nagyon szeretem.

— Az a kis zománcos tárcza volt veled, egyik sarkában egy gyémántos négyfelvélű lóherével?

— Az az!... Dimitri! meg kell találnunk okvetlenül. Tíz arany volt benne, de a pénzzel nem törődöm, szaszat is adnék érte, ha megtalálhatnám.

De hiába kerestek szorgosan Ninette, Dimitri meg az előzetett pinczér, a tárcza csak nem került elő, és kereste kocsiájában a bérkocsis is, a ki ott varakozott rajtuk a kerti vendéglő előtt, de mind hiába.

— Holnap bej-lentem a rendőrségnél — szölt izgatottan Ninette, mikor vegre be-űttek a kocsiába.

— Félek, hogy nem igen lesz foganatja — felelt Dimitri kedvetlenül.

— Naes hited a becsületes megtalálókban?

— Nem hiszek a rendőrségben, hanyag és ügyetlen.

— Hogy mondhatod ezt? Mióta Radu Stefan van az élen, pe'dasan működik.

— Politikai ügyekben lehet, de magán-ügyekkel keveset törődnek azok az urak.

— No majd meglátjuk! szölt öntudatos hangon a szép Ninette és másnap csakugyan maga ment Radu Stefanhoz.

Az erőteljes, magas alku szőke mo'dován udvariasan fogadta Isvoreanu Petru, a szajás ellenpárti képviselőnek gyönyörű szép feleséget, Kris aly szemüvege alól világos kek

okos szeme fü készölve nézte a szép asszonyt és a bajos panasztot föléről-hegyire kikérdezte, merre járt az előtt való nap, aztán megnyugtatta és reményt adott neki, hogy a tárczát megkeríti, mert ha kell, akár az egész rendőrséget mozgósítja, csak hogy reá akadjon a becsületes megtalálóra.

Ninette vigasztalódva távozott, bizott ebben a Radu Stefanban. A rendőrfőnök híres ember volt akkortájt Bukarestben, a liberális verseknek leghatalmasabb oszlopa. Szegény, anyagilag tönkrement rendőrtisztból emelte e magas pozíczra Romániának egyik leghatalmasabb államferfia és jó szimatja volt, mert Radu sok éven át tömegtelen, megfizethetetlen szolgálatot tett a pártoknak. És mivel szolgálatai megfizethetetlenek voltak, ő maga markolt be a keze alá kerülő különböző pénzekbe és önmaga fizette ki magát. Mindenféle rebes-gettek ezt az emberek és nem alaptalanul, mert olyan esztelen fényűzést, mint a rendőrfőnök családja vitt, talán még sem lehetett igaz uton fedezni. De a kormány szemet hunyt, mert ha eltávolítja Radu, talá-e egy utódot, aki olyan ügyesen szervezi meg és vezeti a batansok (verekedők) hatalmas seregét? Ha az ellenpart tüntetés: mert rendezni, mindjárt ott termettek Radu remekül fegyel-mezett híres batansai, látszólag bekés külvárosi polgárok és tényleg külvárosiak is, de nem bekések, mert a mészárosok, timár legények és egyéb iparosok legizmo-abb fajtájából voltak összevalogatva, hatalmas furkósbotokkal fellegyverkezve, kik aztán minden-nemü tüntetéstől jó időre elvették a

kedvét e finnyás lelkü konzervatívparti fehereknek.

Szóval Ninette eszes és erlyes emberre bízta az ügyét; ha a pénztárcza megkeríthető, megkerül. Nagyon is epkedett és sovargott a szép asszony a pénztárczaja után, hiszen legkedvesebb emléke volt ez.

Igen, emlék volt ez és fiatal kedvesének nem egészen mondott igazat, mikor azt állította; hogy a tárczát Parisban a Paris Royalban vette, hanem egy igen magarangu ur, a ki akkor hevesen udvarolt neki és nem éppen sikertelenül. A szép Ninette, a ki nemcsak nevezetes férjéről, nagy vagyonáról, esztelen fényűzéséről és pikans szépségéről volt híres, hanem megszámlálhatatlan ka andjaról is — életének legnevezetesebb perczének tartotta azt, mikor egy kalandos életű, sokat emlegetett trónkövetelőnek, ha csak rövid időre is, megzavarta az esztét. A török-orosz háboru alkalmával sok királyi verből származó herczeg fordult meg Bukarestben és valamennyi között a legcsábítóbb, a k nemcsak nemzeti-ségénél, de szerelmes természeténél fogva is jogot tarthatott a don Juan névre, beiebolondult a szép Ninette-be. Ninette nem volt kegyetlen, sőt mivel a herczegnek néhány napi tartózkodás után Romániából sürgősen távozni kellett, kovetta őt Parisba és ott, a mézes napok mómora közbén, kapta ajándékba tőle a pompás kis pénztárczát.

E naptól kezdve folyton magánál hordta uzi, a remek ékszer ugy látszik kellem-s emlékeket tartott ebron hiru sziveben: legnevezetesebb hódolatának emlékeit.

Interpeláció a vallás és közoktatásügyi miniszterhez.

Felismerve azon rendkívül fontos érdeküket, melyekkel a magyar ajku görög katolikus püspökség felállítására s így a magyar államot illetőleg bir, hajlandó-e a vallásügyi kormány a f-Iségtől nyert felhatalmazás alapján eljárni és odahatni, hogy a magyar ajku görög katolikus püspökség Hajdu Dorogon a római szentszékek egyetértőleg minél előbb felállítsa legyen.

Üdvözljük Rátkay László barátunkat hazafias felszólalásáért; s a vallás és közoktatásügyi minisztertől elvárjuk, hogy szokott erejével keresztl vizsi a magyar görög katolikusok ep oly hazafias, mint jogos törekvését,

A fiumei kérdés.

A »Perseveranza« és az »Opinione«, e két tekintélyes olasz lap f. hó 23-iki számaiban egy második cikket hoznak Övály Lipót to'labó, amelyben a nov. 19-iki értekezlet meghiusulásáról s a magyar kormány-nak ennek következtében hozott elhatározásáról, illetőleg a magyar törvényszékek Fiume városában s területén való azonnali életbe-leptetéséről szólnak, kiemei e törvények nagyfontosságát.

»Ezen törvények — ugymond — melyek nélkülözhetetlenek egy alkotmányos államban s melyeknek hiányát Fiume lakossága régtől fogva érzi, nem hogy megzoritának Fiume autonómiáját, sőt nagyobb fejlődést biztosítanak annak.« A fiumei tüntetésekre nézve megjegyzi Övály: »Mi itt igen jól tudjuk, honnan fu a szél s épen azért a magyar kormány, a nékül, hogy elhagyná magát tan-torítatni eddigi mérsékelt magatartásától, magának az olaszoknak érdekében el van határozva minden aron ervényt szerezni az állam törvényeinek.«

Végül megjegyzi, hogy feltéve, bár meg nem engedve, hogy Fiume, melynek Magyarország-hoz tartozandóságát szazados törvények szentesítik, szabadon választhatna a magyar vagy a horvát kormányforma közt.

Az utóbbinak választása esetében az olasz elem, melynek fejlesztésére a magyar kormány annyi áldozatot hozott, csakhamar kenytelen volna tért engedni a horvát többségnek, mely most szítja a tüzet, hogy el-válassza az olaszokat a magyaroktól.

De ez — végzi Övály — nem fog be-következni, hála a magyar kormány erélyes-ségének s a fiumei olaszok belátásának, kik csakhamar el fogják ismerni, mily nagy hi-bát követtek el, e hagyván magukat ámtitáni saját ellenségeik által.

Igen érdekes, hogy a »Perseveranza« ugyanazon számban, melyben Övály cikkét közli, külön vezércikkben is foglalkozik a fiumei kérdéssel. Részletesen ismertetvén a fiumei lapok révén a dolgok eddigi lefolyását, a kormány elhatározásáról így szól:

A dolog be van fejezve s nem tudnók, mily orvoslattal elhetnének a fiumei jek? Mit remélhetnek? A magyar kormány nem von-hatja vissza saját tekintélye aran hozott határozatát, A f-Iséghez folyamodván, nagyon ketkedünk, hogy Ferencz József, ki oiy hü-öre az alkotmány-nak, személyesen akarna befolylni a vizzályba. Mayländer és a rappren-tentiaja talan nagyon elhírtelenkedték a dol-got és rosszul cselekedtek, amidőn nem fogad-tak el Bönfly meghívását az értekezletre, melyen lehetett volna módot találni a kiegye-zésre.

De a volna nem ér semmit. Mi nagy városba jönnénk, ha tanácsot akarnánk adni quarnerói testvéreinknek. Elvégre is ők leg-jobb bírói saját érdeküknek. Azt sem látjuk, hogy a magyar kormány erőszakot követne el az olasz nyelv ellen. A magyar kormány lovagiasan bant a fiumeiekkal, nem követte Baden példáját, nem zaklatja őket Sprech-verordnunggal, mely annyi zavarnak lett okozója Ausztriában. Mi csak azt a tanácsot adhatjuk a fiumeiekkal, maradjanak békében, hogy ügyüket gyanúba ne hozzák s meg ne fosszák a rokonszenvtől.

Reánk nézve a Fiume és Magyarország közti vizzály rendkívül sajnálatos, miután a magyar-olasz testvériség, egyetértés legbizto-sabb védszerül szolgálna a szláv áramlatok ellen. És ha adriai keleti parti testvéreink kedvesek nekünk, a legélelkebb rokonszen-vet érezzük a magyarok iránt is, kikhez a függetlenségi és szabadságharcok idejéből fájdmak és áldozatok emlékei fűznek ben-nünket.

Botrány a Reichstratban.

A képviselőházban a napokban lefolyt események hullámai sem csöndesedtek le s

De Radu Stefan ez egyszer cserben hagyta ügyességé és néhány het múlva leg-nagyobb sajnálattal jelentette ki a szép Ninette-nak, hogy a tárczát nem lehet előkeríteni. A képviselőház azonban nem az asszony volt, a ki ne tudna segíteni magán; mikor a legközelebbi telen Párisba rándult, azonnal rendelt magának a Palais Royal ékszer-szobá-az elvesztett pénz tárczához egészen hasonló-t. Az ékszerész könnyen vissza emlékezett Ni-nette pontos leírásából az ékszerre és kike-restek a rajzát, mely pontosan lajstromozva volt a többi rajz között. Így Ninette egy hét múlva ismét birtokában volt a tárczának, mely bár másolata volt is az eredetinek, őt még is arra emlékeztette, hogy egykor egy férfi térdelt lábainál, ki hadseregeket vezetelt és vörös be-tűkkel írta be nevét a világiörtenelembe.

Öt év mult el azután, Ninette még mindig szép asszony, csak kissé soványabb és haját ver-resre festi; Dimitri azonban nem a nagy fiatal ember többé; megferiasodott, kiváló hivatal-tölt be a minisztertanácsban és mindenki komoly, törekvő, nagy jövőjű embernek ösméri. Az öt év alatt sok illuziója e oszlot, de azért szívében megőrzött egy ábrándot: hisz a tisztu szerelemben és hisz, hogy a romlott nők mel-llett találhat igazi szívet, fehér lelkű ártatlan leányokat is, a kik képesek önzetlenül, igazán szeretni, és megőrizni a hűséget a sirig Hogy így gondolkodik, nem csoda. Szerelmese egy 17 éves bajos gyermekbe, a ki csak néhány hó előtt került haza egy nires drezdai neveőin-telezthől. A kis lány nemesak a tudományt,

(Vége köv.)

az osztrák főváros összes körei ezekkel ez eseményekkel foglalkoznak. Ismét óriási vihar uralkodik a gyülesen úgy, hogy a kormány korlátokat s ajtókat készítetett az elnök védelmére. De a korlátokat letörték, a szolgákat letépték, az elnököt székeről ledob-tak s a teremből kikergették.

A lefolyt események alól minden párt-frakció ki akarja vonni magát, illetve a fe-lelőséget elakarja hárítani.

Már két kommünike jelent meg, az egyi-ket a német párt bocsajította ki, a másikat a konzervatív esch nagybirtokosok tették közzé.

Maguk a becsi lapok is pártsziczetük szerint a legszenvedélyesebben tárgyalják az esetet. Az ügyesség négy lapot konfiskált izgató cikkei miatt, névszerint a Neue Freie Pressét, a Deutscher Volksblattot, az Ostdeu-sche Rundschau és a Deutsche Zeitungot.

A egnapi botrány tehát összehozta a legkonokabb ellenfeleket, az antiszemitákat és a liberalisokat — az ügyész kék czeruzája előtt. A Deutscher Volksblatt (Lueger és Ver-gani lapja) konfiskált cikkében felszólítja Bécslakosságot, hogy minden esz-közzel akadályozza meg a provizóriumot, valy bármely egyezményt az osztrákok és a judeo-magyarok között.

Azok a hírek, mintha a képviselőház elnöksége felszólított volna az ügyességet, hogy Schönerer, Wolf és Pförsche ellen indít-sa meg az eljárást és letartóztatásuk rendel-tesse el, eddig alaptalanoknak bizonyultak. Azok a hírek, sem nyertek megerősítést, hogy a házszabályok tervezett megváltoztatása mar a mai üésen kísérletnek meg.

Mindazonáltal a képviselőket a legizga-tottabb hangulat fogta el. A Ház minden zu-gában, minden folyosóján sűrű csoportok igen elesen geszikulálva beszélik meg a tegnapi eseményeket. A Pförsche incidens képezi a vita-s középpontját. Mindenki a késről beszél és mindenki konstatálja, és az összes lapok egybevágóan jelentik, hogy a tegnapi dulako-das alkalmával Pförsche képviselő tényleg ki-nyitotta a zsebéből kihuzott kését.

Megnyitva és fölfüggesztve.

Délben a képviselőház már valóságos kráterhez hasonlított.

Maga a terem is egészen új látványos-ságot nyújt. Az elnöki tribün és a jegyzők asztalai ajtók által vannak elzárva. Az új folyama alatt ácsok és asztalosok elkészítet-tek az elnöki barrikadot, melynek célja, hogy az elnökhöz senki ne juthasson fel. Az elnöki tribün most kátréchez hasonlít.

Ez az óvintézkedés az ellenzék soraiban zajos derűt-éget ebresztett. Egy óra felé az összes miniszterek is megjelentek a teremben. A karzatokon igen disztingvált publikum is. Számos magyar delegátus látható: Széchenyi Imre, Kussevich, Gyurkovich s mások ülnek a képviselők számára fönttartott helyeken.

Az óra egyet üt, de az elnök még min-dig nem jelent meg. Mulik az idő, de az ülést csak nem nyitják meg. Végre felkeltőkor megjelenik Abrahamovicz elnök megtörve, faradtan. Az ellenzék gunyosan kált feleje:

— Jó reggelt! Heil! Heil! — Hogy aludt?

Wolf: Nini megint itt van ez a gazem-ber! Mas vezesse az elnökséget, ne ez a gaz-ember!

Az elnök lerokad az elnöki székbe, az-tán czinkusan meghajol a baloldal előtt és megrázza csengeyűjét. A közbekialtasok mind zajosabbak lesznek, de Abrahamovicz nem hallja őket. Egy korty vizet iszik, betekint az irromnyokba, de akkor ráfordmed Schö-nerer:

— Megkapom e végre a szót vagy nem? Meguntam már a várakozást.

Miután az elnök nem szó, Schönerer folytatja:

— Eh mit! Ilyen törvénytelen államban nem lehet azt várni, hogy az ilyen gazembe-rek resp-ktálják a törvényeket. Legjobb volna azt a fezköt onnan kidobni.

Wolf: Ezen házbán nincs jog. Azt lábbal tapostak. Az ő mamelukjai is azt teszik. (Óri-ái nagy zaj.)

a kérdést, elfogadják-e a közgyűlés Bauer Ignác halasztási indítványát vagy nem?

Felállással megejtett szavazás útján az indítványt túlnyomó többséggel elvetették és a tanács javaslatát elfogadták.

Utcák elnevezése és házszámzás.

A közvélemény által rég sürgetett ügyet hozott a tanács ezúttal a közgyűlés asztalára: a házszámzás és az utcák elnevezését. Az előkészítő küldöttség javaslatának a házszámzásra vonatkozó részét a tanács elfogadásra ajánlja; de az utcák elnevezésére vonatkozó részét ilyen alakjában nem tartja elfogadhatónak, mert szerinte ez a tömeges névvaltoztatás (147 utca és tér közül 85 kapna új nevet) sem célszerűség, közérdek szempontjából nem helyes és csak zavarokat okozhatna, meg évekig nem menne át közhasználatba. — Ugyanazért csak a névvel nem bír és a minden értelem nélkül való neveket bíró utcák új elnevezését javasolja a munkálatot ily irányban dolgozókat az 1898. é. jan. rendes közgyűlésre. A házszámzást illetőleg teljesen osztja a tanács a bizottságok javaslatait s az azokban lefektetett általános irányelveket s melyeket annak idején már ismertettünk, elfogadásra ajánlja. A házszám és utcanev mutatotablák árlejtés útján szerzendők be a város által s a háztulajdonosok szabályrendelettel köteleztessék záros határidő alatt a tablák kiváltására és kifüggesztésére. A szabályozási vonal által a belterülethez csatolt utcák és terek, azok alakulásával egyidejűleg nevezendők el és számozandók meg. Az idevontkozó tervezetet és szabályrendeletet a tanács az 1898. évi januári közgyűlésére készítse el s mutassa be.

A közgyűlés tanács javaslatát Szántó Győző, Sz. Szabó László felszólalására és Mark Endre felvilágosító válasza után változatlanul elfogadta.

A közgyűlés további folyamáról térszűke miatt holnap referálunk.

A csatornázási és vízvezetési ügy a közgyűlésen.

Tudósításunk kiegészítésül a következőket akarjuk kifejtetni. Ha ugyanis a tegnapi és mai közgyűlés lefolyását figyelemmel kísérjük, akkor azt látjuk, hogy okadatolt felszólalások dacára két igen fontos ügy, a csatornázási és a vízvezetési előmunkálatokra vonatkozó indítvány keresztül hajtatótt. — Mindkét ügyben történtek felszólalások, melyek nem az ügy eljöttét, hanem annak aaposabb tanulmányozását tartották volna kívánatosnak. De a tanács mindkét esetben arra az álláspontra helyezkedett, hogy azok már alaposan tanulmányoztattak.

Mi azonban ezen álláspontot nem osztjuk s például igen helyesnek tartjuk Dr. Szikszay József ur felszólalását, mely szerint a csatornázási és vízvezetési kapcsolatosan kellett volna tárgyalni (Ez azonban nem vonta volna maga után a Stahl főmérnök ur véleménye szerinti kivitei akadályokat, melyek azon oknál fogva állottak volna elő, hogy a csatornázás csak hosszú idő alatt, míg a vízvezeték rövid idő alatt létesíthető.)

Mindenki ugyanis, aki ezen csatornázási létesítést kívánatosnak tartotta, azt egészségügyi szempontból tartotta annak. Már pedig igen megfontolandonak tartjuk, Dr. Sz. Szabó József ur azon aggályait, mely szerint egy rossz csatornarendszerrel a közegészségügynek inkább ártana, mint használna. — Tegyük fel például, hogy az ajánlott csatorna rendszerrel a városban összegyűlt ürülékek a város belterületéről zárt csatornákból a vízzel együtt kivezetetnek s a városon kívül azután nyílt árokban tovább vezetnek. Ugyan kérjük, hogy van akkor itt a közegészségügyről gondoskodva, hiszen a város külterületén ily módon egész bacillus telepeket létesítünk s nem kell egyéb, csak egy enyheszellő, mely aztán a város külterületéről a legzamatosabb levegőt a városban eláraszítja.

Hivatkozás történt ez alkalomból a budapesti viszonyokra is, de senkinek sem jutott eszébe, hogy hiszen Bpsten, ha a lejtési viszonyok nem is oly előnyösek, mint Debreczenben, de ott van egy igen kedvező faktor a Duna, mely az ürülékeket aztán messzire elviszi.

Azt is tudjuk, hogy vízvezeték csatorna nélkül nem is létezik, de tessék figyelembe venni, hogy egy oly csatorna hálózat, mely csak a talaj szárítására, illetve arra van hivatva, hogy a városban összegyűlt vizet levelesse, más alapon, s olcsóbban készülhet el, mint a város által ajánlott csatorna rendszer. — Hogy különben még teljesen kimagyarázzuk álláspontunkat, nézetünk szerint helyesebb lett volna talajszárító csatorna rendszert létesíteni, s az ürülékek eltávolításáról modernebb módon például azoknak poudretté való hasznosítása által gondoskodni. (például Münchenben így van bevezetve).

A vízvezetési előmunkálatokra áttérve csak azt jegyezzük meg, hogy különösnek tartjuk, miszerint a tanács javaslata változatlanul elfogadott, holott abban ki van mondva, hogy az előmunkálatok a Farkas Kálmán féle szakvélemény alapján hajtassanak végre, — mely szakvéleményre a vita közepén ugya javaslat mellett felszólalók, valamint maga Stahl Géza főmérnök ur is kimondta, hogy az csak egy általános theoretikus szakvélemény, mely részleteiben nem fog követhető.

Mindezekből csak azon következtetést vonhatjuk le, hogy bizony mindkét ügy rászolgált volna, az alaposabb tanulmányozásra.

Táviratok.

Forradalom Bécsben.

Budapest, nov. 26. (A Debr. er. táv.)

A bécsi Reichsrathban Abrahamovics elnököt felfofozták, az elnöki emelvényről lelékték s Lechner képviselőt a tereméből kilékték, erre hetven renőr a terembe rohant, mire rendkívül vad dulakodás keletkezett, a rendőrök parancsszóra egyenként kihurcolták azon ellenzékietek, kiket Abrahamovics elnök megjelölt. Volf képviselő elordította magát:

Éljen a forradalom.

A karzat lelkesedve, kendőket lobogtatva vizshangoztatta, hogy *éljen a forradalom*, erre nyomban a karzatos kiüritették. Az utcán több ezer lönydiákság demonstrál, hazafias dalokat énekel, a rendőrség közebe lépett s véres verekedés keletkezett a tüntetők és a rendőrség között.

Színház.

IV. Henrik és Falstaff Jankó. Shakspeare egyik legélvezhetőbb színpadi alkotása gyönyörködtette tegnap este színházunk közönségét, mely igazi műélvezetet találhatott Szathmáry Árpád remekül produkált Falstaff Jankójában. Ő volt ezúttal is az est hőse; de juttatnunk kell az elismerésből Komjáthynek és Fenyérinek is, előbbi az ifjú herceg, utóbbi IV. Henrik szerepében bizonyították be, hogy a debreczeni színház jelenlegi művészei a classicus színműirodalom interpretálására kellő tanulmánnyal s művészi erővel bírnak. A rendezés kifogástalan volt s általában az egész előadáson pompás mulatott a nagy és intelligens közönség.

Ujdonságok.

* **A Csokonai körből.** A Csokonai kör ez évi karácsony előtt még csak egy felolvasó estélyt tart, melynek változatos műsorát a

jövő hét folyamán teszi közzé a kör felolvasásokat és összejeveteleket rendező bizottsága. Legközelebb a következők lépték be a kör rendes tagjai sorába: Szalay József kir. ívszéki bíró, Dr. Galánffy János kir. aljárásbíró, Dr. Kalmánczhelyi József ügyvéd, Weidner Kálmán, Hadházy Ferencz dóhánygyári igazgató, Bonyhády Perczel József tábornok, dr. Uj Kálmán, Alföldy Mihály, Nemes Emma női iparisk. tanítónő, Emmert Antal, Fűr Kálmán p. ü. titkár, özv. Kalotay Zsigmondné, Kertész Kálmán vasuti tisztviselő, Füvesi Bertalané, Moharossy J. á. orvos, özv. Véréssy Lajosné, dr. Láng Sándor orvos, Nadányi Ivan kir. táblai bíró, Váradi Szabó Jánosné.

* **Szerkesztőségünk köréből.** Kohányi Gyula, lapunk f. szerkesztője tegnap annyira rosszul lett, hogy kénytelen volt szerkesztőségünket itt hagyni. Orvosi rendelet folytán míg a beteg állapota jobbra nem fordul, kénytelen az ágyat őrizni. Kérjük tehát t. olvasóinkat, hogyha betegsége alatt lapunk a kívánalmáinak nem felelne meg, ez esetben némi elnézést tanusítsanak irányunkban.

* **Köszönet.** Milyen meghatva a jóindulatnak és szeretetnek az in imponans megnyilatkozásaitól, ameknek en és családomból megboldogult feleségem koporsója körül es temetése alkalmával tanui valánk — hálas szívvel mondok köszönetet mindazoknak, akik az isteni gondviselésből reám mert e súlyos megpróbáltatások között a részvét enyhítő balszámával vigasztalásomra jöttek.

Nem lévén módomban, hogy mindenkinek személyes vagy levélben köszönjem meg a rólam és családomról való jóleső megemlékezést, ezúton mondok köszönetet a magam és fiam nevében a mélyen tisztelt egyházi, katonai és polgári hatóságoknak, testületeknek, iskoláknak, egy le t e k n e k, intézeteknek, helyben és távolban lakó jó akaróimnak, barátimnak, ismerőseimnek, általában szeretett szülővárosom, Debreczen egész nagyérdemű közönségének a felejthetetlen, vigasztaló és erősítő részvétért. Kilt Debreczenben, 1897. nov. 24-én.

Simonffi Imre

* **A kassa-oderbergi vasut üzletvezetősége,** hir szerint legközelebb át fog Kassára helyőzetni. Az üzletvezetőség jelenleg Techenben van, s mi örömmel regisztráljuk e hirt, miután ezen nagy-zánu tisztviselőkből álló hivatal nagyban fog városunk élénkítéséhez hozzájárulni. — Együttal jól informált forrásból értesülünk, hogy a magyar kormány és a kassa-oderbergi vasutársaság közt tárgyalások folynak, ezen vasutnak államosítása főölt. Ezen ügy azonban csak a kezdet stadiumában van, s még hosszabb idő fog letelni, míg megvalósulását várhatjuk.

* **Káldi Gyula kiténtetése.** Ő Felsőge a román király Káldy Gyulat a magy. kir. operaház igazgatóját, legutóbbi budapesti látogatása alkalmából a román királyi koronarend III oszt. tiszti keresztjével tüntette ki. Káldy csak nem rég részesült hasonló kiténtetésben a német császár részéről.

* **A főváros utcáinak magyarosítása.** A millenium előtti évben szöve tettek a főváros idegen hangzásu utca nevének megmagyarosítását s a helytlen elnevezések magvaltoztatását. A terv a milleniumi előkészület miatt abban maradt. Most hogy egyes kerületek maguk is folyamodtak az exotikus utca-terek megváltoztatása miatt, a belvárosi és főként a ferenczvárosi képviselők a legközelebbi közgyűlésen indítványt terjesztenek a képviselő testület elé a magyar nevek érdekében, es ezért is, hogy a Margit hidon alul most épülő utcák jó levele helyes nevekkel láttassanak el.

* **Rossz tél.** Mutatkoznak már a rossz termés következményei. A szegény embernek még kenyérre sem jut elég ebbe a drága világban, pedig már Krisztus megmondta, hogy nemcsak kenyérral él az ember, hanem egyébb is kell az üdvösséghez. Ugy látszik jól tudta ezt Dombi Mihály polgártársunk is, kit különben Böszörmény városa tart dicső fiának s tudta azt, hogy azért teremtette Isten a kemencét, hogy az ember fűtsön beie ebbe a czudar időbe. Most már nagyon egyszerű volt

az okoskodása. Neki nincs ugyan fája, de van sok más elevennek és holtak. Ha az eleven-től veszi el a fat, az könnyen nyakon csipi, de a halottaknak meg van az a jó tulajdonsága, hogy nem kél védelmere a saját jószágának. Ily filozófiával fejében indult neki a váradi utczai temetőnek, hogy ott egész lelke nyugodalmával szedegessi ki — mint ő mondta — a fűtése használható k a r ó k a t. De rosszu szarított, mert oly ravaszok ezek az élők, hogy meg a holtak vagyonára is ők öröknek Dombi komat is lefűlele a temető csőz s most a kapitányság f ü t ő t t hűvösen várja kegyeltsértéséért jól megérdemelt büntetést.

*** Ezüst lakadalom.** Fényes ünnepély folyt le f. hó 20-án egyik közkedvelt polgártársunknak R e i c h Hermannnak hazánál azon alkalomból, hogy e napon érte el a házigazda 25 éves hazas élete jubileumát. A díszes vendégsereg a késő éjeli órákig kedélyesen mulatott, e g y m á s t e r t é k a jobbnál jobb poharkö-zötök egyaránt ittak a ferj, mint a haziaszony egezzségére. Mi is tiszta szívből gratulálunk, adja az eg. hogy az arany lakadalmat a legjobb egészségben érjék el.

*** Tisza Kálmán Berlinben.** Tisza Kálmán tegnap este Berlinbe érkezett, hogy meglátogassa legfiatalabb fiát Lajost, aki mint annak idején testvér batyjai, István és Kálmán a berlini egyetem rendes hallgatója. Ma dél-lőtt Tisza Kálmán ellátogatott Szögyény-Marich Lászlóhoz, a berlini osz rak-magyar nagykövethoz, kinek körübelől felőra hosszát időzött. A látogatás után a nagykövet kocsin kísérte el vendégét szállodájába. A déli órákban Tisza Kálmán fiával az Unter den Linden boulevardon sétalगतott s érdeklődéssel nézte a nagyobb üzletek pompás kirakatait. Apa és fia este is hosszabb gyalogos sétát tettek. Tisza Kálmán valószínűleg még két napig marad a német fővárosban.

*** Meghívó.** A debreczeni magyar irod. önképző-társulat a főiskolai énekkar közreműködésével a főiskola dísztermében 1897. évi december hó 1-én, délután 5 órákor nyomatott lapja javára felolvasó estélyt tart, melyre t. czimedet és k. családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Műsor: 1. rész: 1. Keső vagy (dr. Horváth Ákos). Előadja a főiskolai énekkar. 2. Megnyitó beszéd. Tartja: Ferenczy Gyula akadémiai tanár ur. 3. Komo y szavaltat. Tartja: Keresztési József. 4. Versfűzer a tarsulat tagjainak műveiből. Felolvassa: Farkas Imre. 5. Czimbalomjáték. Előadja: Nagy Dezső. 6. Vig szavaltat. Tartja: Miklós Papp Ernő. II. rész: 1. Pusztai élet (Zimay László). Előadja a főiskolai énekkar. 2. Komoly szavaltat. Tartja: Virágos Sándor. 3. Felolvasás. Tartja: Kuo B. 4. Melodráma. Szavaltja: Juhász Rándor, zongorával kíséri: Ujfalussy Geza. 5. Vig szavaltat. Tartja: Boros Lajos. 6. Magyar királyinduló (Hubert Károly). Előadja a főiskolai énekkar. Belépő-díj 40 kr. Jegyek előre válthatók Szentkirályi Tivadar és Bekes Lajos urak üzletében és este a pénz-tárnál.

*** Meghívó a főgymnasiumi Önképzőkör** folyó hó 27-én délután 5 órákor a gymn. V. osztályban tartandó gyűlésére. Targysorozat: 1. Forberger Béla 6. o. szavaltja Garay J. Köt-ját. 2. Tóth László 8. o. felolvassa francziából fordított verset. 3. Borbély Gábor 8. o. bírálja Thöl L. »A fajtalom gyötör«, de meg nem ill portugálból fordított elbeszélést. 4. Hegyi Ernő 7-d osztályos szavaltja Ferenczy Ötön »A kísértet« cz. költeményét. 5. Gulyás József 5. o. felolvas. 6. Papp Gusztáv 7. o. bírálja Szűcs Lászlónak görögből fordított epigrammait. 7. Szabó Gyula 6. o. szavaltja Petőfi »Élet vagy halál« cz. költeményét. 8. Fay Arthur 7. o. bírálja Oláh Gábor »B. pártoskodás« cz. versét. Debreczen, 1887. nov. 25. Nanassy önk. elnök.

*** Elveszett bőrönd** Tegnap este egy szatmárol Matesz-kárá igyekvő uriaszónynak a bőröndje és egy zsák fehéroműje elveszett. Minthogy pedig sem a zsák, sem a táska nem kamforból készült, a tulajdonosnő rögtön gyanította, hogy ott kell valakinek lenni a ki

az eltűnt portékákkal némi ismertséget kötött. Nem is kívántatott hosszas kutatást, mert rendünknek egy szemfüles öre hirtelen megcsip e a bájos ismeretlent, ki ily szörnyen szereti az ismeretséget kötni. A tettest a vizsgálat folyamán V a s s Mihály teglaskerti lakosra ismerték, ki most a dutyiban külön órákon fogják megtanítani, az enyem a tied fogalmának különböző voltára.

*** A homokkerti községi állandó gyermekmenház megnyitása.** A homokkerti községi állandó gyermekmenház f. évi decz. hó 1-én megnyitattuk: Ennel fogva felhívának a Homokkerten lakó mindazon szülők és gyamok, kik 3-6 éves gyermekeiket elfoglaltságuk, vagy más ok miatt hazi folytonos gondozásban és felügyeletben részesíteni nem képesek, hogy ezen gyermekeiket azok testi és szellemi fejlődésük elősegítése valamint gondozása végett e menedékházba jaratni annyival inkább kötelességüknek ismerjék, mert különben 10-től 50 krig fokozatosan emelkedő és ismételtén kirovando pénzbírságba fognak marasztalni.

*** Elveszett.** Tegnap este a kenyér piaczon (illetve Rózsater) elveszett egy Bécsből C. H. Hirsch szállító vállalata által küldött, három tuczat glace kestyüt tartalmazó és ifj. Kovács Sándor kereskedő czimere szóló csomag. — A becsületes megtaláló keretük a csomagot Katz Jakab piac és Teleky-utca sarkán levő üzletében átadni, hol illő jutalomban részesül.

*** Hölgyek figyelmébe!** Kr onovít Matild női-ruha varróné lakását Budapestről Debreczenbe, Nagy-uj-utca 1707. szám alá, t. Weinberger Lajos ur házába helyezte át. — Csakis előkelőbb, legujabb divat szerinti munkákat teljesít.

KÖZGAZDASÁG.

Ingatlanok fogalma.

A debreczeni kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál. —

1. Kis Bálint eladja a debr. 123. sz. tjkvben A + 1402 és 11401. hrsz. alatt foglalt új-osztásu szántóföldjét Kecskés István és neje Tisza Eszternek 3700 ftért.

2. Nagy János, Zöld Istvánné, Dalmi József Dalmi Zsuzsanna feneckai kaszálójukat megveszik Matkó János és neje Boros Juliánná 1565 ftért.

3. Tisza Imre megve-zí Papp Ferencz és neje Czegedy Zsuzsanna ondodi földjüket 2800 ftért.

4. Tömösvari György és neje Gyarmati Juliánná megveszik Nagy Lajos és neje Kovács Juliánná 6 hold 1050 □ öl területű ondodi földjüket 2400 ftért.

5. Faragó István és neje Kovács Juliánná eladják 7 hold 880 □ öl területű ondodi földjüket Szabó Peter és neje Finta Juliánnának 3700 ftért.

6. A debr. 3319. sz. tjkv. 7843. hrsz. Szikszay Gábor és neje Kiss Juliánná tulajdonát tevő ondodi földet megveszik Nagy János és neje Novák Eszter 600 ftért.

7. Huml Mihály és neje Melár Gizella homokkerti szőlőjüket megveszik Horváth Mihály és neje Behranzer Maria 2300 ftért.

8. Barna Sara Szilagyi Istvánné eladja 3120 sorszamu haznak öt illető 1/4 részét Sós Gábor és neje Barna Erzsébetnek 1000 ftért.

9. Özv. Sinka Ferenczné Angyalos Terézia megveszi Hajdu Ignacz 977 □ öl területű főczos kerti szőlőjét 1400 ftért.

10. Ifj. Nyalka János, Nyalka Imre, Nyalka István és Nyalka Róza homokkerti szőlőjüket megveszi Nyalka Mária 336 ftért.

A mazyaróvári növénytermelési kísérleti allomás 1896 ról kiadott évkönyve, oly érdekes adatokat tartalmaz, hogy azok minden gazdara nevére nagyon is tanulságosak. Elhatároztuk azért, hogy lapunk tisztelt olvasóközönségét is legalább kivonattal megismerjük a kísérleti adatokkal. M után azonban az egész

könyvtartalmát egy közleménybe nem lehet beszorítani, egy közlemény sorozatot van szerencsém kibocsátani, melyek ime számozva következnek, a minő sorrendben a könyvben is foglaltatnak.

I.

A mesterséges trágyafélék utóhatása.

A mesterséges trágyafélékkel végzett gyakorlati irányu trágyázási kísérletek célja kinyomozni azt, hogy jövedelmező-e a trágyafélék alkalmazása az illető gazdaságban. A jövedelmezőség megállapításánál a legtöbb gazda oly módon jár el, hogy a tapasztalt terméstartó értékeiből levonja a trágyázás költségeit s a fennmaradó ösz-séget tekinti tiszta jövedelemnek. Ez a számítás azonban igen sok esetben hibás, mert a műtrágya hatása nemcsak egy — de két három évre is kiterjed, s így utóhatását is figyelembe kell venni, hogy jövedelmező-sege pontosan megállapítható legyen.

Az eddigi kísérletek bizonyítják, hogy csak a chilisaérom és kénsavas ammóniak hasasa terjed csupán egy évre, ellenben a többi trágyák, nevezetesen a foszfor és kálium trágyák hasasa több évre terjed.

A kísérleti állomás az 1894. őszén szuperfoszfátot talajokra vonatkozólag kérte be 1896-ban az adatokat, azok utóhatását biralándó meg. Berkezett 28 kísérletezéstől adat; a 26 kísérlet közül 14 esetben következett 6-zi kalászos. A 14 eset közül 2 esetben absolute semmi utóhatás sem mutatkozott; 4 esetben csakély terméstöbblet mutatkozott; 9 esetben azonban 50—534 kg/ termés többlet mutatkozott. Összevetve most már a második év terméstöbbletét az elő év termés többletével, kitűnik, hogy a mely esetben az első évben volt nagy a terméstartó, a második évben a minimumra redukálódott az, ellenben minél csakéyebb volt a termés többlet az első évben, annál jelentékenyebb a második évben, a mely ki-erleti eredmény igen nagy horderejű dolog, a mennyiben biztosít bennünket arról, hogy a mennyiben szárazság miatt az elhútt szuperfoszfát az első évben nem adja meg a kellő terméstartó, megfogja adni a második évben.

Igen jelentékeny volt továbbá a szuperfoszfát utóhatása burgonyánál, a hol egy esetben 2833 kg. volt a terméstartó. Egyéb növényeknél is mindenütt mutatkozott terméstartó, ezekről azonban oly kis számu adatal rendelkezik az állomás, melyekből vegervényes következtetést alig lehet vonni, ugylátszik azonban, hogy a tengerinél e nemü műtrágyával termés többletet nem lehet eredményezni.

A rétrágyázási kísérletek utóhatását figyelembe véve kimondja az állomás, hogy a Thomassalak alkalmazása első sorban az agyagtalajú réteken lehet igen jöv-delmező. A káli foszfát utóhatása is oly jelentékeny volt, hogy a második év termés többlete az első év deficijtét jövedelemné változtatta. Bizonyos, hogy ugy a Thomassalak mint a káli foszfát utóhatása legalább két évre terjed. A kísérletekből kitűnik továbbá az is, hogy a főzges réteken a műtrágyák alkalmazása czelszerű ugy a termés mennyisége, de kivált annak minőségére való tekintettel.

A szőlő trágyázási kísérletek utóhatását illetőleg kitűnik:

1. hogy az agyagtalajokon a műtrágyahatása nem mutatkozik oly általánosán és szembeötlően mint a homok talajokon.

2. hogy a foszfor-, nitrogén és kálium trágyával a homoki szőlők termelése jelentékenyen fokozható a nélkül, hogy a must cukortartalma lenyeges változást szenvedne.

3. hogy a foszfor és kálium trágya hatása a második évre is kiterjed és ha a salétrom trágyát megismétejük, a termés akárhanszor nagyobb mint az előző évben.

Kivonat a mazyaróvári növénytermelési állomás 1896-ik évi jelentéséből.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter a sertésvesz ellen eddig folytatott védő-ójtási kísérletek eredménye alapján a gazdaközönség érdekében kívánatosnak tartja, hogy ezen

védőajtások a szakértők által minél kiterjedtebben alkalmaztassanak.

Ennek folytán azon célból hogy kellően képzett és begyakorolt állatorvosok aljanak a gazdaközönség rendelkezésére a budapesti állatorvosi akadémián 1898. január hó 3-16-ika közt két a sertésvesz eleni védőajtásokat mallem és tuberculin kezelést és az állatorvosi tudomány újabb eredményeit felölő állatorvosi szaktanfolyamot tartat, melyen minden okleveles állatorvos részt vehet.

Ezen védőajtási és serentermelési szaktanfolyam látogatásának megkönynyítése érdekében a tanfolyamra jelentkező minden vidéki hatóságai vármegyéi városi községi állatorvos a földművelési miniszterium részéről 30 frt. segélyben részesül.

CSARNOK.

A beteg ember.

Irtá: **Vértesy Gyula.**

Első osztályos korunktól kezdve együtt jártuk az iskolákat Szabó Pistával. Csöndes szorgalmas legény volt mindig; a legjobb tanuló és a legszerényebb létezőndesebb mindnyájunk között.

Nagyon szegény fia volt és szegénysége miatt bizony az élet legkisebb örömeiből sem vehette ki részét.

De addig még csak jó dolga volt a míg otthon tanulhatott, mert lakást, kosztot otthon kapott az özvegy édes anyjánál, a szegény ispánnénál, a ki bizony csak egy szobácskában lakott, de olyan ebédet kanyarított, azért, hogy a pü-pök is megnyalhata volna utána a száját.

A régi jó módból csak a jó koszt maradt meg, de hát ez ott a vidéken kevésből kikerült, még csak nem is ment luxus számba.

Hanem a Pista gyereken ez az anyai koszt sem fogott. Vékony dongaju, vanyadt gyerek volt, a mióta csak i-mertem.

Hat még mikor felkerültünk a jogra Pestre, a mikor után az anyai gondoskodás elmaradt és szegény Piatának huszonegy forintból kellett megélni havonként.

Két gyereket tünitött meg egy ügyvédnél dolgozott, így szede t össze egyit.

Naha találkoztunk az utczán, de mindig csak pillanatokra, mert neki mindig sietős dolga volt.

Hol a rézművesekhez, hol a szabóékhöz szaladt, a hol az órákat adta; vagy az egyetemre futott meghallgatni egy-egy előadást, vagy pedig a könyvtárakba szaladozott.

— Ott lehet legjobban tanulni, — mondotta egyszer télen, mikor ké deztem, hogy miért nem tanul inkább odahaza — mert ott könyv s van meleg is van, csönd is van. Nekem még csak hónapos ágyam van, nappal varrósikola van; könyveket meg nem tudom miből tudnék venni.

Azuán megint nem láttam soká g. Egyszer azonban, este felé jart már az idő, a homályban el akart mellettem surranni. Valami csomagot vitt a kezében.

Megsölitőttem, megállt. Látszott az arczán, hogy most nem szívesen találkozott velem.

— Mit viszel Pista?

— Valami ruhaszövetet mondta zavardottan.

— Ahá, hát így vagyunk? Már ruhaszöveteket vásárolunk!

— Igen, hazaküldöm az anyámnok. Tudod, ő azt hiszi, hogy nekem itt most jó dolgom van. S szegény olyan boldog abban a hiszemben, hogy az ő fia ur idefent. Nem akarom elrontani az örömeit és néha küldözök neki holmit. Most már egészen meg-zokta. Mindig szüksége van valamire. Hol erre, hol arra. Ha tudná, mily kinnal szerezem az én egy két forintomat, de hogy kéregetne! De persze, azt hiszi, hogy jó dolgom van, bo dog vagyok! Had higgye, legalább ő boldog ebben a hitében!

— Sok bajod van?

— Nem panaszkodom. Majt csak megsegit az isten, aki nem lehet olyan rossz, hogy hiába engedje az embert küzdeni. Csak egy bajom van. Gyenge vagyok. Ha olyan erőben lennék, mint te, fityyet hánynék az egész világnak! No de majd csak megy a dolog valahogy! Majd eljön az en időm is. Csak sokat kell küzdeni sokat kell tanulni, hogy az ember vigye valamire! En bizon magamhoz és hiszem, hogy nem hiába nyomorgok.

Es nyomorgott tovább! Valahányszor csak láttam, mindig csodálkozás fogott el ez iránt a nagy lelkierejű, bátor legény iránt, a ki a maga szegénységével, nyomorult szervezettel. Iyen bátran fel merete venni a harcot az étellel.

S nemcsak felvette, de becülettel meg is harcolta. Ehezett, fázott, beteg-skedett s a mellett doigozott es tanult.

A viz-gait mind lerakta, még pedig kitüntetéssel. Mikor aztan megkapta a doktori diplomáját is, ragyogó arcczal, lelkesedve mondta:

Mily boldog le-z anyám. Most már mehetek előre!

Előre? De hova előre?

Egy szegény kezdő ügyvédjelölt nagyon lassan mehet előre.

Mindössze annyira ment előre, hogy az ügyvéd, kivel dolgozott nag-lelkűen felemelte fizetését 50 forintra.

Folyt. köv.

Debreczeni városi színház.

Folyó szám 57.

Bérlet szám 47.

Szombaton, 1897. évi november hó 27-én

ötödször.

A kék asszony.

Operette 3 felvonásban. Irták Armand Liorat és M. Ordonneau. Fordították Fái J. Béla és Makay Emil. Zenéjét szerzette Louis Varney

S Z E M É L Y E K :

De la Hogue barto	Sziklai M.
Joland, ceje	F. Kallay L.
Canteleu fogadó	Püspöky
Pigeonné, fogadósné	Locsa ekné
Pierre, halászlegény ünokaöccse	Bekési Gyula
Terez, Canteleu huga	Serfözy Zseni
Mirasol, csendörkapitány	Vidor D zsó
Mathurine anyó, osztrigás kofa	Csögényi V.
Mariolle, cselédl. Canteleunél	Szabó Irma
Julie	Makrayné A.
Berta	Cseregny E.
Germeine	Cserényi Adél
Ninin	Bartháné L.
Joseph	Marosi S
Ribau	Ungváry V.
Theodore	Makrai D.
Jardin	Fancsy T.

A má-odik felvonás elején előforduló Babonas lelelem tanyaja kezdetű keringő szövegét irta Evva Lajos, zenéjét szerzette F. Hegyi Aranka, éneklé F. Kallay Lujza.

Az új diszleteket Erős s Jozsef festette.

A kabai vasuti állomásnál levő vendéglőbe 1898. Január 1-re egy szakavatott vendéglős kerestetik, a feltételek Mandel Samu tulajdonosnál tudhatók meg.

Kávéház átvétel és megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a polgármester ur házában levő

Erzsébet kávéházat

átvettem s azt **szombaton, november 27-én** egy elsőrendű zenekar közreműködése mellett **megnyitom.**

Vasárnap nagy zene-estély.

Kitünő kávéházi italok, tisztán kezelt borok, valamint pontos és gyors kiszolgálás által a n. é. közönség pártfogására magamat érdemessé tenni igyekezni fogok.

Miaden szerdán és szombaton

zene-estély.

Szíves pártfogást kér

kiváló tisztelettel

DIENER MÁRTON

kávés.

Tátrai csemegék.

- Vörös áfonya befőtt . 5 kilo frt 3.-
- Rizike salátagomba . 5 „ „ 3.-
- Málnaszörp . 5 „ „ 3.80
- nniperus kitünő borókapálinka 4 üveg „ 3.80

Elismert kitünő minőségben szállít **bérmertve** és utánvétellel

CORNIDES

gyógyszertára

FELKA (Szepes m.)

1300 szám
1897.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbiróság 29875/97. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Debreczenben 1896. évi március hó 28-án elhalt Kronauer Gyula hagyatékához leltározott magyar-, német-birodalmi-, bajor- és schweitzzi váltópénzek, továbbá egy darab 200 frt és egy 540 frtról szóló váltó **1897. évi decz. hó 9-én d. u. 3 órakor** a debreczeni kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános birói árverésen, azonnali készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérnek, szükség esetén kikiáltási áron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1897. évi nov. hó 22.

Török Péter
bir. kiküldött.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

 KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapir czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Étjegyzési kártyák

 nagyon olcsón.

Részvények, szelvények, elsőbbségi kötvények, értékpapírok, évi jelentések, zárszámadások, rovatos ivék, tabellák.

 Gyászjelentések.

Hangverseny műsorok. Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Különlegességek kitünő magyarsággal helyesen kiállított **ÉTLAPOKBAN.**

 Pinczérszámlák bor és sör czimkéik.

Napilapok, hetilapok, szaklapok, képes folyóiratok előállítása

 diszes, pontos és jutányos kivitelben. Ezek szétküldése (expediálva.)

Bármily terjedelmű regények, elbeszélések, költemények, tudományos és szakmunkák előállítása.

 Névjegyek 50 krtól kezdve.

A „Debreczen“ kiadóhivatala.